

Vài nét về thực trạng tôn giáo ở Hoa Kỳ

Vào tháng Mười năm 2019, các nhà nghiên cứu của Trung tâm nghiên cứu Pew (Pew Research Center) đã tiến hành một cuộc khảo sát về toàn cảnh bức tranh tôn giáo Hoa Kỳ thời hiện tại và đưa ra những số liệu sau đây^[1]. Kết quả cuộc khảo sát cho thấy sự sụt giảm số lượng tín đồ Kitô giáo hiện nay ở Hoa Kỳ vẫn đang tiếp tục diễn ra với tốc độ nhanh hơn trước. Trong 10 năm trở lại đây tỷ lệ tín hữu Kitô giáo giảm 12%, từ 77% vào năm 2009 xuống còn 65% vào năm 2019. Trong khi đó, trong 10 năm qua, số người không xác định tôn giáo tăng từ 17% lên 26% (bao gồm 4% người vô thần, 5% người bất khả tri và 17% tự xếp mình vào nhóm người “không có gì đặc biệt”).

Hiện nay, tại Hoa Kỳ trong tổng dân số có: 43% là tín đồ Tin Lành giáo, 29% là tín đồ Công giáo, 2% là tín đồ Mặc Môn giáo, 1% là tín đồ Chính Thống giáo. Còn tỷ lệ tín đồ các tôn giáo phi truyền thống Kitô giáo chiếm 7% dân số Hoa Kỳ, tăng 2% so với 10 năm trước, trong đó: tín đồ Do Thái giáo chiếm 2%, tín đồ Islam giáo chiếm 1%, tín đồ Phật giáo chiếm 1%, tín đồ Ấn giáo chiếm 1%, số còn lại là tín đồ các tôn giáo khác. Riêng tín đồ Tin Lành da trắng giảm xuống còn 16% so với 19% của 10 năm trước đó.

Cũng theo kết quả khảo sát của Trung tâm nghiên cứu Pew, không chỉ giảm sút số lượng tín đồ tôn giáo trong cư dân Hoa Kỳ mà còn giảm sút cả việc tham gia các nghi lễ tôn giáo. Nếu như vào năm 2009 có tới 52% người dân Hoa Kỳ tham gia các nghi lễ tôn giáo một lần hoặc nhiều hơn một lần trong một tháng (không kể lễ cưới, lễ tang), thì vào những năm 2018 – 2019 con số này chỉ còn 45%, trong đó 31% đến nhà thờ 1 lần hoặc nhiều hơn một lần trong một tuần, 13% đến nhà thờ 1 – 2 lần trong một tháng. Số tín đồ tôn giáo ít tham gia các nghi lễ tôn giáo tăng 7%. Vào năm 2009 có 47% người dân Hoa Kỳ chỉ tới nhà thờ một số lần trong một năm, còn hiện nay con số này tăng lên 54%, cụ thể là, 20% đến nhà thờ tham gia các nghi lễ một số lần trong một năm, 17% thỉnh thoảng mới đến nhà thờ, còn 17% không bao giờ tham gia các nghi lễ tại nhà thờ.

Kết quả khảo sát của Trung tâm nghiên cứu Pew cũng cho thấy khoảng cách giữa những người lớn tuổi với thế hệ trẻ trong việc tham gia các nghi lễ tôn giáo tại nhà thờ. Trong số những người Mỹ thuộc thế hệ già (sinh ra trong khoảng những năm 1928 – 1945) hay còn gọi là “thế hệ im lặng” có 84% nhận mình là Kitô hữu (bao gồm Tin Lành giáo, Công giáo, Mặc Môn giáo và Chính Thống giáo), 4% theo các tôn giáo khác. Trong số này, 50% đến nhà thờ một lần hoặc nhiều hơn một lần trong một tuần, 12% không khi nào tới nhà thờ.

Trong số những người Mỹ sinh ra trong những năm 1946 – 1964 thuộc “thế hệ bùng nổ” (boomers) có 76% là Kitô hữu, 6% theo các tôn giáo khác. Trong số này có 35% đến nhà thờ mỗi tuần một lần hoặc nhiều hơn một lần, 14% không khi nào đến nhà thờ.

Những người thuộc “thế hệ X” (sinh ra trong những năm 1965 – 1980) có 67% là Kitô hữu, 6% theo các tôn giáo khác. Trong số này có 32% đến nhà thờ một lần hoặc nhiều hơn một lần trong một tuần, 15% không khi nào đến nhà thờ.

Còn những người sinh ra trong những năm 1981 – 1996, hay còn gọi là “thế hệ thiên niên kỷ” (millennials) chỉ có 49% nhận mình là Kitô hữu, 9% theo các tôn giáo khác. Trong số

này có 22% đến nhà thờ mỗi tuần một lần hoặc nhiều hơn một lần, 22% không khi nào đến nhà thờ.

Nếu nói về mối liên hệ giữa tôn giáo với các ưu tiên chính trị thì chúng ta thấy, vẫn như trước đây, tỷ lệ các tín đồ Kitô giáo của 2 đảng Dân Chủ và Cộng Hòa ở Hoa Kỳ vẫn chiếm ưu thế trong cử tri đoàn ở nước này. Tuy nhiên, tỷ lệ này có sụt giảm so với 10 năm trước.

Số liệu khảo sát của Trung tâm nghiên cứu Pew cho thấy, trong số những người thuộc đảng Cộng Hòa hiện nay, tín đồ Kitô giáo chiếm 79%, con số này vào năm 2009 là 86%, trong đó có 54% tới nhà thờ mỗi tháng một lần hoặc nhiều hơn một lần. Tỷ lệ người không xác định tôn giáo thuộc đảng này là 16%. Trong số những người thuộc đảng Dân Chủ hiện nay, tín đồ Kitô giáo chiếm 55%, con số này vào năm 2009 là 72%, trong đó có 38% tới nhà thờ mỗi tháng một lần hoặc nhiều hơn một lần. Tỷ lệ người không xác định tôn giáo thuộc đảng này là 34%.

Tuy nhiên, một nghiên cứu khác của Barna Group được tiến hành vào năm 2017 lại cho thấy, phần đông người lớn tuổi ở Hoa Kỳ đều có thái độ tích cực đối với các mục sư Tin Lành giáo. Những số liệu của cuộc khảo sát của Barna Group mới được công bố vào tháng Mười năm 2019 cho thấy, ngoài việc phục vụ các nghi lễ tôn giáo cho giáo dân tại nhà thờ, các mục sư vẫn là những nhân vật quan trọng đối với họ trong cuộc sống đời thường. Theo số liệu khảo sát của Barna Group, 20% Kitô hữu thừa nhận rằng họ thường xuyên gặp gỡ hoặc nói chuyện với mục sư thuộc nhà thờ của mình ở bên ngoài các cơ sở tôn giáo. 32% Kitô hữu đến nhà thờ nửa năm một lần hoặc nhiều hơn một lần nói rằng họ vẫn truyện trò với mục sư của mình ngoài giờ phục vụ nghi lễ. 43% Kitô hữu đi lễ nhà thờ một lần hoặc nhiều hơn một lần trong một tháng cũng có câu trả lời tương tự. Trong số các Kitô hữu tham gia thực hành các nghi lễ tôn giáo, có 48% tín đồ Tin Lành giáo có quan hệ thường xuyên với mục sư của mình, trong khi đó chỉ có 27% tín đồ Công giáo có quan hệ thường xuyên với linh mục của mình. Theo nhận xét của các nhà nghiên cứu thuộc Barna Group, sở dĩ có sự khác biệt như vậy, ở một mức độ nào đó, là do quan niệm về sự quan hệ qua lại giữa giới tăng lữ với cộng đồng trong Giáo hội Công giáo được hình thành trong lịch sử mang tính hình thức hơn so với quan niệm trong các giáo phái Tin Lành giáo.

Cũng theo số liệu khảo sát của Barna Group, 44% Kitô hữu tham gia thực hành các nghi lễ tôn giáo nói rằng mục sư của họ thường xuyên tham gia các hoạt động xã hội hoặc các hoạt động có ý nghĩa về mặt xã hội, 45% khác khẳng định rằng các mục sư của họ có mặt định kỳ tại các hoạt động tương tự, 8% nhận xét rằng các mục sư của họ ít tham gia và 7% nói rằng các mục sư của họ không bao giờ tham gia những hoạt động như vậy.

Tuy phần đông các tín đồ Kitô giáo được hỏi trả lời rằng họ không có quan hệ qua lại với mục sư của mình ở bên ngoài các cơ sở tôn giáo, nhưng có một số lượng đáng kể tín đồ cho rằng quan hệ của họ với các mục sư có thể nói là thân thiện. Có tới 50% Kitô hữu cho rằng đối với họ các mục sư là những người bạn, 19% coi các mục sư của mình là những cố vấn, 13% coi các mục sư của mình là những chuyên gia tư vấn, còn 11% coi họ là những giáo viên của mình. Từ những số liệu khảo sát trên, các nhà nghiên cứu tại Barna Group đưa ra nhận xét rằng, đối với tín đồ Kitô giáo ở Hoa Kỳ, các mục sư không gì khác hơn là những thủ lĩnh tinh thần của họ.

Về đức tin của các tín đồ Kitô giáo ở Hoa Kỳ

Liên quan đến vấn đề này, 3 trung tâm nghiên cứu ở Hoa Kỳ là Viện Gallup, Trung tâm nghiên cứu Pew và Barna Group đã công bố các báo cáo khoa học đề cập tới quan niệm và lối sống của các tín đồ tôn giáo ở Hoa Kỳ. Các nhà xã hội học đã nghiên cứu quan niệm

của các tín đồ tôn giáo ở Hoa Kỳ về nguồn gốc con người, nghiên cứu sự hiểu biết của họ về tôn giáo của mình và về các tôn giáo khác, so sánh sự thực hành tôn giáo của các thế hệ Kitô hữu khác nhau ở nước này. Các báo cáo khoa học của 3 trung tâm nghiên cứu nói trên đã đưa ra những số liệu khảo sát cụ thể để làm rõ các vấn đề đặt ra trong các nghiên cứu của mình^[2].

Về thái độ của các tín đồ Kitô giáo Hoa Kỳ đối với vấn đề nguồn gốc con người được đề cập tới trong công trình nghiên cứu của Viện Gallup. Số liệu khảo sát cho thấy có 40% người Mỹ cho rằng, hơn 10 nghìn năm trước Thiên Chúa cùng lúc đã tạo ra con người trong hình hài hiện nay. 33% người dân Hoa Kỳ cho rằng, con người đã tiến hóa qua hàng triệu năm từ những hình thức sống kém phát triển và Thiên Chúa đã chỉ đạo quá trình tiến hóa này. Chỉ có 22% người Mỹ cho rằng, con người đã trải qua sự tiến hóa hàng triệu năm mà không cần sự can thiệp của Thiên Chúa.

Một câu hỏi được đặt ra: Các quan niệm về sự tiến hóa phụ thuộc vào thế giới quan tôn giáo ở mức độ nào? 56% tín đồ Tin Lành giáo Hoa Kỳ đồng ý với quan niệm cho rằng Thiên Chúa đã tạo ra con người trong hình hài hiện nay, 33% cho rằng con người tiến hóa nhờ sự giúp đỡ của Thiên Chúa, chỉ có 6% nghĩ rằng, sự tiến hóa của con người không có sự can thiệp của Thiên Chúa.

Đối với người Công giáo Hoa Kỳ, tỷ lệ này lại khác. Họ ít tin hơn vào những gì viết trong Kinh Thánh về sự hình thành con người. Chỉ có 34% người Công giáo Hoa Kỳ cho rằng Thiên Chúa đã tạo ra con người, 46% đồng ý với quan niệm sự tiến hóa của con người nằm dưới sự chỉ đạo của Thiên Chúa, còn 18% cho rằng sự tiến hóa này nằm ngoài sự can thiệp của Thiên Chúa.

Nghiên cứu của Viện Gallup cũng chỉ ra rằng người Mỹ nào càng năng đi lễ ở nhà thờ, người đó càng có đức tin nhiều hơn vào Kinh Thánh. Trong số những người Mỹ tới dự lễ ở nhà thờ mỗi tuần một lần có 68% tin rằng Thiên Chúa đã tạo ra con người, 26% cho rằng con người tiến hóa nhờ Thiên Chúa, chỉ có 3% không tin sự can thiệp của Thiên Chúa vào nguồn gốc của con người. Trong số những người Mỹ tới dự lễ ở nhà thờ mỗi tháng một lần có 47% khẳng định Thiên Chúa tạo ra con người, 44% tin Thiên Chúa đã giúp đỡ con người tiến hóa và chỉ có 6% cho rằng con người tự phát triển. Trong số những người Mỹ ít đến nhà thờ có 36% tin vào thuyết tiến hóa không có sự can thiệp của Thiên Chúa, 33% tin vào sự can thiệp của Thiên Chúa đối với quá trình tiến hóa của con người, còn khoảng 27% tin rằng Thiên Chúa đã cùng lúc tạo ra con người.

Để làm rõ mức độ hiểu biết của các Kitô hữu Hoa Kỳ không chỉ về nguồn gốc của con người, mà còn cả về các sự kiện khác được viết trong Kinh Thánh và những nền tảng của giáo thuyết Kitô giáo, cũng như về các tôn giáo khác, Trung tâm nghiên cứu Pew đã công bố một báo cáo khoa học, trong đó cố gắng làm rõ kiến thức của người dân Hoa Kỳ về tôn giáo.

Trong báo cáo khoa học của mình, Trung tâm nghiên cứu Pew đưa ra 35 câu hỏi, trong đó có: 14 câu hỏi về Kitô giáo; 13 câu hỏi về các tôn giáo thế giới khác; 2 câu hỏi về thuyết vô thần và thuyết bất khả tri; 5 câu hỏi về thành phần tôn giáo ở Hoa Kỳ và các nước khác; 1 câu hỏi xác định vị trí của tôn giáo trong Hiến pháp Hoa Kỳ.

Kết quả trả lời cho thấy: trong số người dân Hoa Kỳ được hỏi có 9% trả lời đúng 75% số câu hỏi; 29% trả lời đúng từ 50% đến 75% số câu hỏi; 38% trả lời đúng từ 25% đến 50% số câu hỏi; 24% chỉ trả lời đúng dưới 25% số câu hỏi. Tính trung bình một người Mỹ có thể trả lời đúng 14 trong số 35 câu hỏi về tôn giáo, còn đối với tín đồ Kitô giáo con số này là

14,2 câu hỏi. Trong số tín đồ Kitô giáo Hoa Kỳ, tính trung bình tín đồ Tin Lành giáo trả lời đúng 14,3 câu hỏi, trong đó những người Tin Lành theo phái Phúc Âm trả lời đúng 15,5 câu hỏi trong số 35 câu hỏi được đặt ra. Tại các nhà thờ Kitô giáo của người da đen tính trung bình tín đồ chỉ trả lời đúng 9,7 trong số 35 câu hỏi. Tín đồ Công giáo trả lời đúng được 14 câu hỏi, còn đối với tín đồ Mặc Môn giáo con số này là 13,9 câu hỏi, tương đương với trình độ hiểu biết của một người Mỹ ở lứa tuổi trưởng thành.

Các nhà nghiên cứu của Trung tâm nghiên cứu Pew cũng đưa ra câu trả lời cho câu hỏi về mức độ hiểu biết của tín đồ Kitô giáo Hoa Kỳ đối với Kinh Thánh và những nền tảng của giáo thuyết Kitô giáo. Tính trung bình tín đồ Kitô giáo trả lời đúng 4,2 trong số 7 câu hỏi về Kinh Thánh. So với các giáo phái Tin Lành khác, những người Tin Lành theo phái Phúc Âm và tín đồ Mặc Môn giáo có kiến thức nhiều hơn về lĩnh vực này. Cụ thể, tính trung bình người Tin Lành theo phái Phúc Âm trả lời được 5,2 câu hỏi, còn tín đồ Mặc Môn giáo trả lời được 5,1 trong số 7 câu hỏi nêu trên, trong khi đó con số này ở người Công giáo là 4,1 câu hỏi, còn đối với các Kitô hữu ở các nhà thờ của người da đen con số này chỉ là 3,7 câu hỏi.

Báo cáo của Trung tâm nghiên cứu Pew cũng đưa ra những số liệu khác về sự hiểu biết của tín đồ Kitô giáo Hoa Kỳ đối với các sự kiện của tôn giáo mình. Trong số 14 câu hỏi về Kitô giáo mà Trung tâm nghiên cứu Pew đưa ra, tính trung bình các Kitô hữu Hoa Kỳ trả lời đúng được 3,5 câu hỏi. Những người Tin Lành theo phái Phúc Âm có kiến thức khá hơn các giáo phái khác. Tính trung bình, họ trả lời đúng được 4,1 câu hỏi. Người Công giáo trả lời đúng được 3,7 câu hỏi, còn người Mặc Môn giáo chỉ trả lời đúng được 3,4 câu hỏi. Các Kitô hữu da đen kém hiểu biết về các sự kiện của tôn giáo mình hơn cả. Họ chỉ trả lời đúng được 2,3 câu hỏi.

Đại đa số Kitô hữu Hoa Kỳ đều hiểu được rằng Lễ Phục sinh đánh dấu sự kiện Chúa Giêsu Kitô sống lại và hiểu được giáo điều về Ba Ngôi Thiên Chúa. Với những câu hỏi này có tới 84% Kitô hữu trả lời đúng. Riêng đối với câu hỏi về sự cứu rỗi bằng đức tin trong giáo lý Tin Lành chỉ có 24% Kitô hữu có câu trả lời đúng. Hơn nữa, chỉ có 28% tín hữu Tin Lành giáo Hoa Kỳ hiểu được rằng, theo truyền thống của tôn giáo này, sự cứu rỗi chỉ có thể thực hiện được bằng đức tin. Đối với người Công giáo nước này, chỉ có một nửa số tín đồ hiểu được giáo điều của giáo hội mình rằng, trong bí tích Thánh Thể rượu vang và bánh mỳ biến thành mình Chúa Kitô.

Trong nghiên cứu của mình, các cộng sự của Barna Group đã đi tìm câu trả lời cho câu hỏi về các chỉ số cơ bản của đức tin đối với các thế hệ người Mỹ khác nhau. Các nhà nghiên cứu của Barna Group đã chỉ ra rằng, tỷ lệ Kitô hữu Hoa Kỳ đang ngày một giảm sút từ thế hệ này qua thế hệ khác.

Đối với “thế hệ già”, những người sinh trước năm 1946, có tới 83% nhận mình là Kitô hữu, 37% có thực hành nghi lễ Kitô giáo. Trong số những người thuộc “thế hệ trẻ – thế hệ bùng nổ”, những người sinh trong khoảng những năm 1946 – 1964, có 80% nhận mình là Kitô hữu và 30% có thực hành nghi lễ Kitô giáo. Đối với những người thuộc “thế hệ X”, những người sinh trong khoảng những năm 1965 – 1983, có 73% nhận mình là Kitô hữu và 26% có thực hành nghi lễ Kitô giáo. Còn đối với những người thuộc “thế hệ thiên niên kỷ”, những người sinh trong khoảng những năm 1984 – 1998, có 64% nhận mình là Kitô hữu và 22% có thực hành nghi lễ Kitô giáo.

Nghiên cứu của Barna Group còn cho thấy những người thuộc thế hệ trẻ bày tỏ đức tin cũng gần giống như những người thuộc thế hệ già. Tỷ lệ người đọc Kinh Thánh trong số những người thực hành nghi lễ Kitô giáo theo các thế hệ như sau: Thế hệ già – 70%; thế

hệ bùng nổ – 71%; thể hệ X – 67%; thể hệ thiên niên kỷ – 71%. Tỷ lệ người cầu nguyện Thiên Chúa hằng tuần trong số những người thực hành nghi lễ Kitô giáo theo các thể hệ như sau: Thể hệ già – 90%; thể hệ bùng nổ – 93%; thể hệ X – 87%; thể hệ thiên niên kỷ – 86%. Tỷ lệ người đến nhà thờ hằng tuần trong số những người thực hành nghi lễ Kitô giáo theo các thể hệ như sau: Thể hệ già – 83%; thể hệ bùng nổ – 81%; thể hệ X – 77%; thể hệ thiên niên kỷ – 79%.

Các nhà nghiên cứu thuộc Barna Group cũng làm rõ những nét tương đồng trong cách nhìn nhận về các giáo điều trong Kinh Thánh của những người thực hành nghi lễ Kitô giáo ở Hoa Kỳ theo các thể hệ. Cụ thể như sau: 65% những người thực hành nghi lễ Kitô giáo thuộc “thế hệ già” cho rằng các giáo điều trong Kinh Thánh là tuyệt đối đúng, con số này ở “thế hệ bùng nổ” là 66%, ở “thế hệ X” là 64% và ở “thế hệ thiên niên kỷ” là 65%.

Trong khi đó, 73% những người thực hành nghi lễ Kitô giáo thuộc “thế hệ già”, 75% những người thực hành nghi lễ Kitô giáo thuộc “thế hệ bùng nổ”, 70% những người thực hành nghi lễ Kitô giáo thuộc “thế hệ X” và 72% những người thực hành nghi lễ Kitô giáo thuộc “thế hệ thiên niên kỷ” cho rằng họ sẽ tới Thiên Đường, bởi vì họ đã xưng tội và tuyên xưng Đức Giêsu Kitô là Đấng Cứu Thế.

Trong số những người thực hành nghi lễ Kitô giáo ở Hoa Kỳ, có tới 91% thuộc “thế hệ già”, 89% “thuộc thuộc thế hệ bùng nổ”, 85% thuộc “thế hệ X” và 84% thuộc “thế hệ thiên niên kỷ” tán đồng quan điểm chính thống coi Thiên Chúa là đấng toàn năng, toàn trí, đấng sáng tạo ra thế giới và là người cai quản thế giới ngày nay.

Từ những số liệu khảo sát của các trung tâm nghiên cứu tôn giáo ở Hoa Kỳ nói trên, một bức tranh toàn cảnh về thực trạng tôn giáo mà cụ thể là Kitô giáo ở nước này đã dần lộ diện. Đây là một bức tranh tôn giáo đa sắc màu, nhưng Tin Lành giáo vẫn là một mảng màu đậm sắc. Cùng với thời gian, mảng màu Tin Lành giáo nói riêng, mảng màu Kitô giáo nói chung, đang có xu hướng nhạt dần. Sự khô đạo, nhạt đạo cũng đang xuất hiện ở đất nước này, nơi được coi là thiên đường của tôn giáo và tự do tôn giáo.

TS. Nguyễn Văn Dũng

Nguồn: http://btgcp.gov.vn/Plus.aspx/vi/News/38/0/262/0/16924/Ve_ton_giao_va_duc_tin_ton_giao_o_Hoa_Ky_hien_nay

---

[1] Các số liệu dẫn ra ở phần này của bài viết được trích từ bài viết của tác giả người Nga Olga Poznyak: *Các tín đồ Tin Lành da trắng không thêm đếm xỉa đến việc luận tội Trump* (tiếng Nga). www.ng.ru/ng_reliqii/2019-11-05/14_475_USA.html;

[2] Các số liệu dẫn ra ở phần này của bài viết được trích từ bài viết của tác giả người Nga Olga Poznyak: *Kitô hữu Hoa Kỳ chỉ tin một nửa Kinh Thánh* (tiếng Nga). www.ng.ru/ng_reliqii/2019-08-20/12_470_bible.html